

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МЕНЕДЖЕРІВ ЗЕД ДО МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ

Бернацький О. Є., аспірант PhD з менеджменту
Державний біотехнологічний університет, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-3159-3448>
yubio@ukr.net

Міжкультурна комунікація - розглядається як особливий вид соціально-економічних відносин, які здійснюються між представниками різних культур, а також тих факторів і змін, які з'являються у процесі цих відносин. Відповідно, міжкультурна професійна комунікація (МПК) – це різновид міжкультурної комунікації, що визначається професійним середовищем. В умовах підприємницької діяльності МПК визначає здатність менеджера ЗЕД ефективно здійснювати свої функціональні обов'язки в системі багаторівневих комунікацій на рівні переконання бізнес-партнера сукупністю форм

Особливістю формування професійної компетентності менеджерів зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД) є необхідність розвитку їх міжкультурної професійної комунікації, що пов'язано із зростанням обсягу міжнародних бізнес-проектів та тенденцією підприємств до міжкультурної диверсифікації діяльності, яке розглядається як конкурентна перевага організації. За цих умов особливого значення набуває педагогічна проблема фахової підготовки менеджерів ЗЕД до міжкультурної професійної комунікації, як інструменту досягнення операційних цілей з бізнес-партнерами в системі економічних відносин. Така діяльність має базуватися на комунікативних здібностях, знаннях психологічної структури особистості, високому рівні розвитку культури спілкування та етичних норм комерційної взаємодії [1].

Мета дослідження – аналіз існуючого стану професійної підготовки менеджерів зовнішньоекономічної діяльності до міжкультурної комунікації та обґрунтування відповідних суперечностей в умовах цифровізації освіти. Виражаючи різні за значенням аспекти і функції МПК, система міжкультурних

комунікацій менеджера ЗЕД не є довільною, вона відтворює реальну структуру управлінського впливу. Різноманітні аспекти і функції МПК відображені в таких категоріях, як комунікативна компетентність, професійна взаємодія, міжкультурні відносини, інформаційна система, методи міжкультурної комунікації, форми переконання партнерів та ін. [3]. Вивчення культурологічного аспекту підприємницької діяльності дало змогу дійти висновку, що МПК можна розглядати як самостійне явище та одночасно процес культурного обміну, форму міжкультурної комунікації при відборі змісту професійної діяльності.

Дидактичні засади формування міжкультурної професійної комунікації у процесі фахової підготовки менеджерів ЗЕД розглянемо крізь призму аспектного аналізу за компетентісним, діяльнісним і технологічними підходами. Компетентісний підхід реалізує гносеологічну мету фахової підготовки майбутніх менеджерів ЗЕД, а саме, набуття здобувачами досвіду організації та управління МПК. Зазначений підхід поєднує елементи професійної і загальної культури, досвід професійної діяльності, що конкретизується у системі знань, умінь та навичок, зокрема підготовленості майбутніх менеджерів ЗЕД до МПК. Діяльнісний підхід виявляє організаційну, суб'єктну і контекстно-змістову складові професійної підготовки та реалізує праксеологічну мету через навчальну діяльність суб'єктів щодо оволодіння знаннями, вміннями та навичками з міжкультурної комунікативної компетенції. Технологічний підхід полягає в забезпеченні педагогічних умов організації навчального процесу з метою формування компетентісних характеристик досвіду МПК і реалізується через імплементацію педагогічних технологій на основі принципів соціальної комунікації [4].

Аналіз сучасних парадигм (знаннева, культурологічна, гуманістична) дозволив визначити проблемні аспекти та методологічні орієнтири щодо реалізації цілісного педагогічного процесу формування МПК майбутніх менеджерів ЗЕД. Обґрунтовано доцільність застосування концепції особистісно-орієнтованого навчання як теоретичної основи формування компетенції з МПК. Оскільки компетенція з МПК базується на

сукупності вмінь (культурологічних, інтелектуально-логічних, методологічних, світоглядних, комунікативних), дидактичну основу цієї підготовки складає комплекс методів (інформаційних, операційних, пошукових, самостійного навчання). Наприклад, навчальний процес, побудований на основі ігрових дидактичних форм, допомагає значно активізувати пізнавальну діяльність студентів, реалізувати творчі компоненти розвитку особистості.

Висновки. Процес формування компетенції з МПК майбутніх менеджерів в умовах їх фахової підготовки передбачає таку організацію навчальної діяльності, під час якої майбутні фахівці набувають необхідний досвід комунікативної та культурологічної діяльності в професійній сфері. Цей процес має поетапний характер і повинен здійснюватися на основі «культуризації», «гуманітаризації» та «гуманізації» навчальних дисциплін. Завдяки застосуванню системи дидактичних засобів на кожному з етапів професійної підготовки забезпечується керованість педагогічного процесу, що виражається у технологічному забезпеченні процесу формування міжкультурної професійної комунікації менеджерів ЗЕД.

Бібліографічний список:

1. Нагаєв В.М. Дидактичні засади формування управлінської культури менеджерів аграрної сфери. *Новий колегіум*. 2017. № 3. С. 72-77.
2. Петренко В.О. Методологічні основи проектування моделі педагогічної системи підготовки майбутніх менеджерів до міжкультурної професійної взаємодії. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету*. Чернігів: ЧНПУ ім. Т.Г. Шевченка. 2016. Вип. 137. С. 141-145.
3. Чернілевський Д.В. Духовна культура особистості: навчальний посібник / Д.В. Чернілевський, П.М. Таланчук, М.Б. Євтух та ін. [вид. 3-є.]. Вінниця : Глобус-Прес, 2013. 416 с.
4. Ярьсько К.В. Культура управління навчальною діяльністю студентів: монографія. Х. : ХНУРЕ, 2004. 235 с.